

"עשרת הדברות" לפעילות מוצלחת

מטרות:

בחינת כללי היסוד להעברת פעילות מוצלחת.

חומרים:

- דף "עשרת הדברות" למנחה
- 5 כרטיסי הנחייה (נספח מצורף)
- 5 פעילויות הכוללות תדריך ואביזרים (נספח)
- דפים וכלי כתיבה
- לוח מחיק / בריסטול וטושים

מהלך הפעילות:

מחלקים את המשתתפים לחמש קבוצות. כל קבוצה מתבקשת להכין פעילות קצרה להפעלת כל המשתתפים. לשם כך, מקבלת כל קבוצה ערכת פעילות הכוללת תדריך להפעלתה וכרטיסי הנחייה, המפרט באיזה אופן עליה להעביר את הפעילות. בכל כרטיס תמצא הקבוצה את אחד מכללי "עשרת הדברות", שאותו עליה **לשבש** במהלך ההפעלה.

כל קבוצה תעביר את הפעילות בהתאם להנחייה שעל גבי הכרטיס. בתום ההפעלה, ירשמו לעצמם המשתתפים את הערותיהם לגבי אופן העברתה. לסיכום – ייערך דיון במליאה על סמך הערותיהם של המשתתפים וינוסחו כללי היסוד על גבי הלוח או הבריסטול.

בתום הפעילות יקבלו המשתתפים את דף "עשרת הדברות למנחה". לסיים, ניתן לבקש מאחת הקבוצות להתנדב ולהדגים מחדש את הפעילות שלה והפעם – על פי כל הכללים.

”עשרת הדברות” לפעילות מוצלחת

מאת: גבריאל הורוביץ ז”ל

א – התלהבות

הפעילות מתחילה תמיד בך ובאופן שבו אתה מגיע לשעת האיכות עם קבוצתך. מילת הקסם היא התלהבות.

ההתלהבות, שמחת העשייה, היא הגורם שמאחד את כל הטכניקות שבעולם ונותן להן צבע. ההתלהבות היא זו שהופכת כל מפגש לחוויה. היא זו שתדליק את הניצוץ.

ב – שני הביתים המקודשים – ביטחון ובקיאיות

עליך להפגין בטחון עצמי בשעה שאתה עומד מול החניכים. הביטחון אפשרי כשאתה בקיא בכל פרטי הפעילות שאתה עומד להעביר. וודא שהפעילות וכל מרכיביה אכן מתאימים לקבוצתך. למד במח”מ את כל פרטיה. הקפד להיות מוכן עם כל האביזרים הדרושים לך להעברתה. הנה... הביטחון כבר מנצנץ על כתפך.

ג’ – תחילת הנ”ס – ניהול סביבה

סביבה מותאמת אכן תחולל ניסים. היא צריכה להיות נעימה, נקיה ומסודרת. כדאי להרחיק מסביבתה דברים המסיחים את הדעת. עליה להיות מותאמת לסוג הפעולה ולאווירה אותה תרצה להשרות. אפשר ורצוי לשנות את הסביבה בה מעבירים את הפעילות: בחוץ או בפנים, במעגל או סביב שולחן, שיהיה מגוון, תוך התאמה לסוג הפעילות כמובן. יש להקפיד שלחניכים יהיה נוח. נוחות פירושה קשב, ושיתוף פעולה לאורך זמן.

ד’ – נסים ונפלאות – עזרים טקטיים

זכור: פעילות מוצלחת היא סוג של קסם. ראית עם קוסם ללא תיבת אביזרים? לכן לכל פעילות, תמיד נגיע עם עזרים שיעוררו את תחושת החוויה ואת תשומת הלב: בלונים, כרטיסים, לוח מאיר עיניים... כל מה שנמצא במח”מ מלוא חופניים.

ה’ – אבני יסוד – ק.ת.י.מ. - קול, תנועה, ידיים, מבט.

האמצעי החשוב ביותר לרתק את קהלנו הוא אנו עצמנו. לכן לעולם לא נשכח את ארבעת אבני היסוד שמקורם בגופנו:

קול – יש לווסת את עוצמת הקול – קול רם, צורת דיבור מהיר מידי, מעוררים אי שקט. קול שקט, דיבור איטי או בלתי ברור, משעממים ומרדימים, גוון אותו, השתמש בו כבכלי נגינה. קולך הוא כלי עזר להעברת מסר: אפשר להעלות אותו כדי להדגיש נושא או כדי לעורר. אפשר דווקא להוריד אותו כדי למשוך תשומת לב.

תנועה – באמצעות התנועה אנו יוצרים מסר נוסף לזה המילולי. היזהר מתנועות המשדרות כעס, אי נוחות, קוצר רוח, זלזול או אדישות. תנועותיך עלולות להותיר אותך, שחקן ללא קהל.

ידיים – הידיים מושכות תשומת לב. יש להפעיל אותן במידה. לא להשאיר אותן חסרות חיים ולהותיר אותן חסר נוכחות, אך גם לא לנפנף בהן יתר על המידה כמו פונפונים של מעודדות. השתמש בידיים בטבעיות.

מבט – קשר עין משמעו שליטה בנעשה בחדר. אמצעי להרעפת תשומת לב, אכפתיות ומעורבות. שימוש מושכל במבט והרחבתו לכל המתרחש בחדר, ירגיע ויגדיל את המעורבות בנעשה.

ו' – הפתעות והפרעות

הפתעות עלולות תמיד לצוץ והפרעות הרי כבר לא מפתיעות. למד את מידת ההתייחסות ומידת ההתעלמות הראויה מהפרעות. זהה את "מניח המוקשים הסדרתי, בקבוצתך והפוך אותו לשותף פעיל בהכנת הפעילות ובהעברתה. ותמיד.. אבל תמיד... דאג לאלטרנטיבה. היה נכון להפעלת תכנית חלופית שתתאים יותר לשדה המוקשים הזמני שנקלעת אליו.

ז' – רגישות

היה קשוב למתרחש בקבוצה. מתי האנרגיות יורדות? מתי מתחיל לשעמם? מה מעורר תגובות? מה מדליק את הקבוצה? למד להתבונן ולהתאים את עצמך לתגובות החניכים, שנה מתודה כשמתבקש. ואם יש צורך... למד לעצור בזמן ולהישאר עם "טעם של עוד".

ח' – החוויה שבשיתוף הפעולה

ונחזור שוב על מילת המפתח "חוויה". כל פעילות מוצלחת היא חוויה: למשתתף האחד, לקבוצה, ו...כן – גם למדריך. עבורנו החוויה היא לא רק תוצאה, היא המטרה. הפוך את החניכים לשותפים פעילים. כשחניך משתתף באופן פעיל הוא מבין יותר, קשוב יותר ומסופק יותר. מידת החוויה כמידת המעורבות של החניך בפעילות. אל תיבהל מהסתובבות ופעלתנות. לשם כך התכנסנו כאן.

ט' – נחישות

לעולם אל תוותר על שעת הפעילות. זוהי שעת האיכות היפה ביותר שלך עם קבוצתך. השעה בה תעניק לחניכים תחושה שהם חלק מקבוצה לומדת ומתעשרת. אלו חוויות שילכו עמם לאורך שנים. זוהי גם שעתך היפה כמדריך, בה אתה יכול להעניק לחניכך את המיטב שבך.

י' – יגעת, מצאת, תאמין!

אם תאמצו את אלו הדברות, מדריכים יקרים ואף תוסיפו טעמים משלכם, במהרה תראו איך חיבורם של כל החומרים, הופכים לעוגה משובחת של ממש. כל טעימה טובה תריץ אתכם לאפות את זו הבאה. התלהבותכם תדביק את החניכים שעבורם עמדתם וטרחתם על כל המרכיבים. שכרכם יגיע כשהחניך הראשון ישאל: "מה, כבר נגמר?" והאחר יחכה למחר.

ביטחון ובקיאות

עליך להפגין בטחון עצמי בשעה שאתה עומד מול החניכים. הביטחון אפשרי כשאתה בקיא בכל פרטי הפעילות שאתה עומד להעביר. וודא שהפעילות וכל מרכיביה אכן מתאימים לקבוצתך. למד במח"מ את כל פרטיה. הקפד להיות מוכן עם כל האביזרים הדרושים לך להעברתה. הנה... הביטחון כבר מנצנץ על כתפידך.

אתם מצבירים את הפצילות "הופ, נפלת כפח". עליכם להתעלם מכלל היסוד הרשום למעלה. באתם לא מוכנים ואתם נוהגים כמי שאינם בקיאים בכל פרטי הפצילות. עליכם לדון ולהחליט מי מבין חברי הקבוצה יצביר בפועל את הפצילות וכיצד יצשה זאת על סמך ההנחייה.

ניהול סביבה

סביבה מותאמת אכן תחולל ניסים. היא צריכה להיות נעימה, נקיה ומסודרת. כדאי להרחיק מסביבתה דברים המסיחים את הדעת. עליה להיות מותאמת לסוג הפעולה ולאווירה אותה תרצה להשרות. אפשר ורצוי לשנות את הסביבה בה מעבירים את הפעילות: בחוץ או בפנים, במעגל או סביב שולחן, שיהיה מגוון, תוך התאמה לסוג הפעילות כמובן. יש להקפיד שלחניכים יהיה נוח. נוחות פירושה קשב, ושיתוף פעולה לאורך זמן.

אתם מצבירים את הפצילות "הרוח נושבת". עליכם להתעלם מכלל היסוד הרשום למעלה. אינכם מתאימים את הסביבה לפצילות. המשתתפים יישארו לשבת סביב השולחנות, מה שיקשה מאוד על הפצלת המשחק. עליכם לדון ולהחליט מי מבין חברי הקבוצה יצביר בפועל את הפצילות וכיצד יצשה זאת על סמך ההנחייה.

עזרים טקטיים

זכור : פעילות מוצלחת היא סוג של קסם. ראית עם קוסם ללא תיבת אביזרים? לכן לכל פעילות, תמיד נגיע עם עזרים שיעוררו את תחושת החוויה ואת תשומת הלב: בלונים, כרטיסים, לוח מאיר עיניים... כל מה שנמצא במח"מ מלוא חופניים.

אתם מצבירים את הפצילות "הרכבת פתאים". עליכם להתעלם מכלל היסוד הרשום למעלה. האבירים שלקחתם מהמח"מ אינם פתאים ואתם מציצים לפצילות כאשר חסר לכם חלק לה או אחר מצרכת הפצילות (הרי לא בדקתם מראש...). עליכם לדון ולהחליט מי מבין חברי הקבוצה יצביר בפועל את הפצילות וכיצד יצשה זאת על סמך ההנחייה.

הפתעות והפרעות

הפתעות עלולות תמיד לצוץ והפרעות הרי כבר לא מפתיעות. למד את מידת ההתייחסות ומידת ההתעלמות הראויה מהפרעות. זהה את "מניח המוקשים הסדרתי, בקבוצתך והפוך אותו לשותף פעיל בהכנת הפעילות ובהעברתה. ותמיד.. אבל תמיד... דאג לאלטרנטיבה. היה נכון להפעלת תכנית חלופית שתתאים יותר לשדה המוקשים הזמני שנקלעת אליו.

אתם מצבירים את הפצילות "איק לה אצ'ק", עליכם להתעלם מכלל היסוד הרשום למעלה. עליכם להתייחס להפרעות הקבוצה בניאוד לכאליט, לדואמא: היו תוקפניים כלפי המפריצים, הרימו קולכם או התעלמו והרשו למהומה להשתלט על הפצילות. עליכם לדון ולהחליט מי מבין חברי הקבוצה יצביר בפועל את הפצילות וכיצד יצשה זאת על סמך ההנחייה.

קול, תנועה, ידיים, מבט

האמצעי החשוב ביותר לרתק את קהלנו הוא אנו עצמנו. לכן לעולם לא נשכח את ארבעת אבני היסוד שמקורם בגופנו: קול, תנועה, ידיים, מבט.

קול – יש לווסת את עוצמת הקול – קול רם, צורת דיבור מהיר מידי, מעוררים אי שקט. קול שקט, דיבור איטי או בלתי ברור, משעממים ומרדימים, גוון אותו, השתמש בו כבכלי נגינה.

קולך הוא כלי עזר להעברת מסר: אפשר להעלות אותו כדי להדגיש נושא או כדי לעורר. אפשר דווקא להוריד אותו כדי למשוך תשומת לב.

תנועה – באמצעות התנועה אנו יוצרים מסר נוסף לזה המילולי. היזהר מתנועות המשדרות כעס, אי נוחות, קוצר רוח, זלזול או אדישות. תנועותיך עלולות להותיר אותך, שחקן ללא קהל.

ידיים – הידיים מושכות תשומת לב. יש להפעיל אותן במידה. לא להשאיר אותן חסרות חיים ולהותיר אותך חסר נוכחות, אך גם לא לנפנף בהן יתר על המידה כמו פונפונים של מעודדות. השתמש בידיים בטבעיות.

מבט – קשר עין משמעו שליטה בנעשה בחדר. אמצעי להרעפת תשומת לב, אכפתיות ומעורבות. שימוש מושכל במבט והרחבתו לכל המתרחש בחדר, ירגיע ויגדיל את המעורבות בנעשה.

*אתם מצבירים את הפצילות "טריוויה X O", אליכט להתעלם מכללי היסוד
הרשומים למעלה. אליכט להשתמש בקולכט באופן עמו.
עם שפת האוזן שלכם: תנועה, ידיים ומבט לא יצנו על הכללים הרשומים
מעלה.*

*לדוגמא: אליכט להפסיק אדישות או עצבנות או כל ביטוי פיזי שאלול להפסיק
לרעה על מהלך הפצילות.
אליכט לדון ולהחליט מי מבין חברי הקבוצה יצביר בפועל את הפצילות
וכיצד יעשה זאת על סמך ההנחייה*

הרוח נושבת

משחק היכרות

הקבוצה יושבת במעגל על כסאות. מספר הכסאות כמספר היושבים. משתתף נוסף עומד במרכז המעגל, תפקידו להנחות את הסבב הראשון של המשחק.

מהלך המשחק:

המנחה יקרא: "הרוח נושבת לכיוון כל מי ש...". לדוגמה: "...כל מי ש... גר בצפון הארץ".

כל המשתתפים שעונים על ההיגד "גר בצפון הארץ" קמים ומתחלפים במקומותיהם.

המנחה מנסה להתיישב באחד מהמקומות שהתפנו עוד לפני שכולם התיישבו. אם הצליח ותפס מקום- משתתף אחר, שנשאר אחרון ללא כסא לשבת, מנחה את הסבב הבא.

לא הצליח- ימשיך וינחה עד שיתפוס מקום לשבת.

דוגמאות להיגדים:

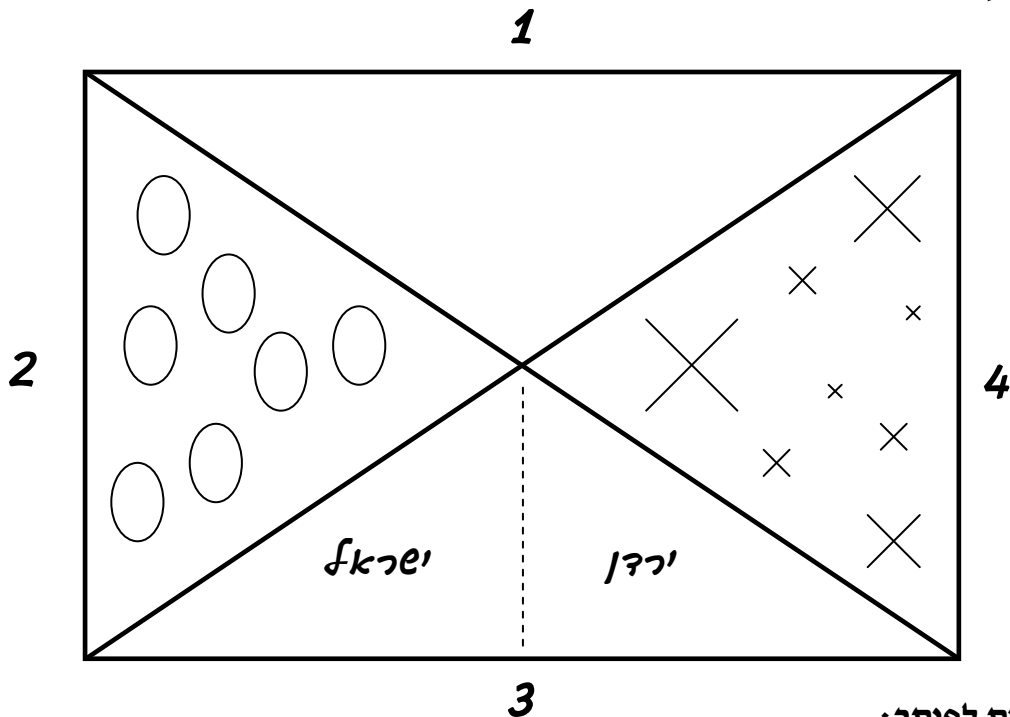
- כל מי שנועל סנדלים.
- כל מי ששערו ארוך.
- כל מי שמגדל בעלי-חיים בביתו.
- כל מי שמנגן על כלי נגינה.
- כל מי שחובש משקפיים.

הופ! נפלת בפח...!

- כל משתתף מקבל דף עם שרטוט בעל 4 משולשים.
- המנחה נותן הוראות לארבעת משולשי השרטוט.
- המשתתפים יכתבו את התשובות לצד המשולשים.
- לסיום - יחשוף המנחה את התשובות.

דף הפעילות:

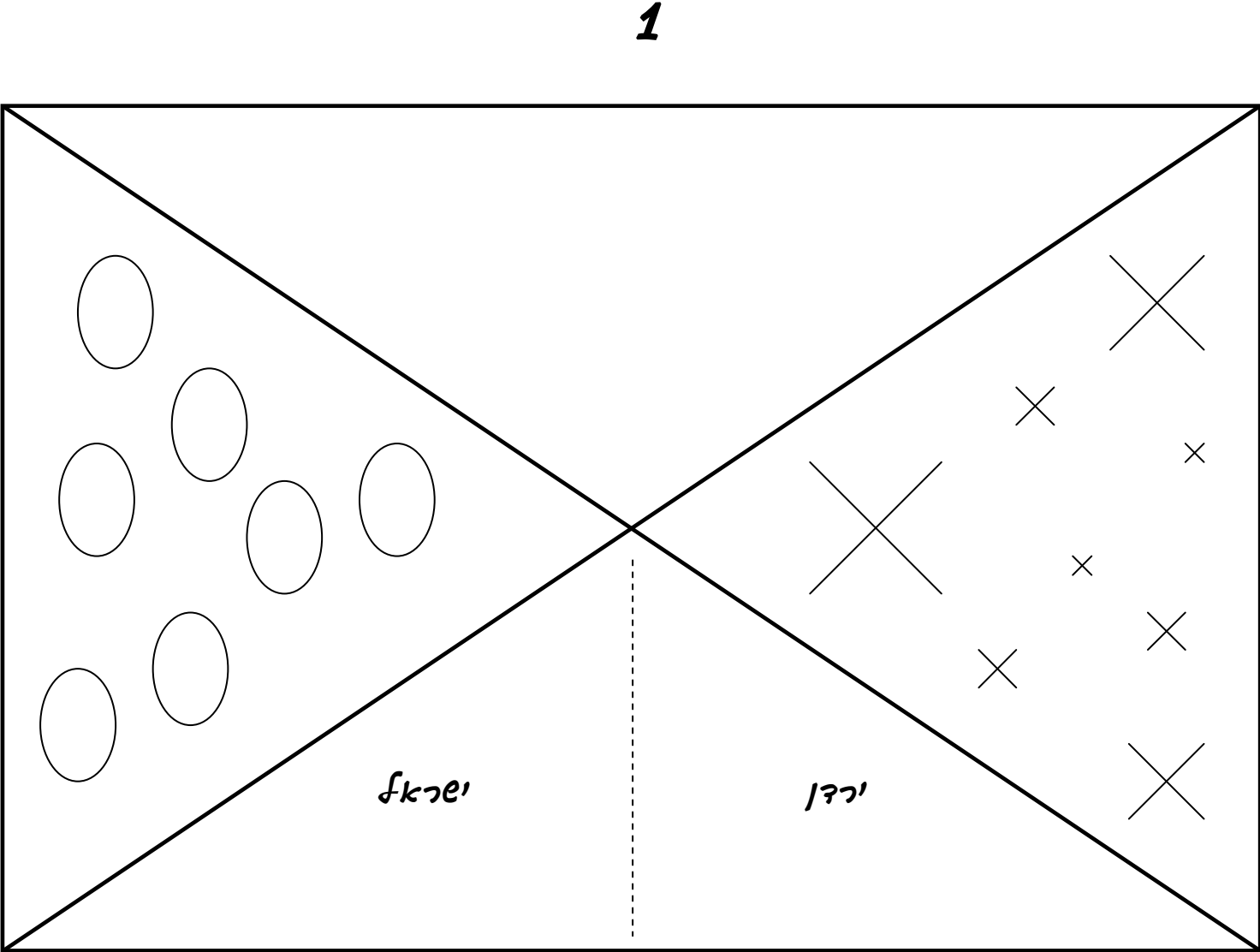

הוראות לפותר:

1. כתבו שם.
2. כמה ביצים הטיל התרנגול?
3. מטוס התרסק על גבול ירדן – ישראל. היכן יקברו את הניצולים?
4. מהו האיקס הגדול ביותר?

הפתרונות הנכונים:

1. המילה "שם" היא הפתרון.
2. תרנגול לא מטיל ביצים.
3. ה"ניצולים" ניצלו.
4. האיקס הגדול ביותר הוא האיקס המרכזי.

1

2

3

4

ישראל

יבנה

”איך זה אצלך?”

משחק ניחוש

מתנדב יוצא החוצה.

הקבוצה מחליטה על פריט שיש כמוהו לכולם (מיטה, מטריה, בגד, מכשיר סלולרי וכו')

המתנדב חוזר וממשיך לנסות לנחש על איזה פריט החליטה הקבוצה, באופן הבא:

שואל את אחד מחברי הקבוצה: ”איך זה אצלך?”
החבר נותן תאור של הפריט ”שלו” באופן יצירתי ומרומז.
המתנדב חוזר ופונה בכל פעם לחבר אחר, ממשיך ושואל כל אחד: ”איך זה אצלך?”
רמז מצטרף לרמז עד שהוא מצליח לנחש מהו הפריט.

